

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 603/2014-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 30. septembra 2014 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Sergeja Kohuta predbežne prerokoval sťažnosť I. L., zastúpenej advokátom JUDr. Dušanom Jovankovičom, Advokátska kancelária, Doležalova 5, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 190/2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť I. L. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. septembra 2014 doručená sťažnosť I. L. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 190/2010.

Z obsahu sťažnosti vyplynulo, že:

«Na Okresnom súde Bratislava II prebieha pod 11 C/190/2010 konanie na základe návrhu navrhovateľky (sťažovateľky) doručeného konajúcemu súdu dňa 12.10.2010. Predmetným návrhom sa navrhovateľka domáha neplatnosti výpovede z pracovného pomeru zo dňa 29.07.2010, náhrady mzdy a náhrady za príspevok na stravu na základe nasledovného skutkového stavu:

Pracovný pomer navrhovateľky bol založený v júli 1997, ako pracovný pomer na dobu neurčitú, s pracovnou pozíciou - asistent pri zaobstarávaní a predaji tovaru.

Navrhovateľke bola vyplácaná mzda do roku 2007 vo výške 7 500 SKK resp. 15 000 SKK. Od roku 2008 až do súčasnosti 15 000 SKK resp. 500,- EUR netto po prechode na menu euro. Navrhovateľka je od 24.10.1993 uznaná za čiastočne invalidnú.

Pracovná zmluva zo dňa 1.1.2001 ako aj dodatok č. 1 k citovanej pracovnej zmluve, len potvrdzuje skôr založený pracovný pomer, pričom dôvod jej vyhotovenia je vytvoriť fiktívny základ z ktorého by mohol odporca odvádzať odvody za navrhovateľku vo výške nižšej ako bola skutočná mzda ktorú poberala.

Odporca opakovane požadoval od navrhovateľky aby pracovala u neho na zmluvu na základe živnostenského oprávnenia, čo navrhovateľka odmietala.

Dňa 19.08.2010 sa navrhovateľka stala práceneschopnou. Dňa 26.08.2010 bola navrhovateľke doručená listina označená ako „Skončenie pracovného pomeru výpoveďou zamestnávateľa“ spätne datovaná dňa 29.07.2010, podpísaná „P. P. v zastúpení“, bez priloženej plnej moci. Ako výpovedný dôvod je uvedený § 61 a nasl. Zákonníka práce v nadväznosti na § 63 ods. 1 písm. e) Zákonníka práce s tým, že ako dôvod výpovede je ďalej uvedené porušovanie pracovnej disciplíny.

Práceneschopnosť navrhovateľky bola ukončená dňa 18.09.2010.

Odporca nemal doposiaľ voči práci mandantky žiadne výhrady ani ju nikdy neoboznámil s dôvodom výpovede a neumožnil jej vyjadriť sa k nemu.

Dňa 14.09.2010 prevzal právne zastúpenie navrhovateľky jej právny zástupca, ktorý listom zo dňa 17.09.2010 v mene navrhovateľky oznámil odporcovi, že považuje rozviazanie pracovného pomeru navrhovateľky za neplatné, a že navrhovateľka trvá na tom, aby ju odporca aj naďalej zamestnával a žiada oznámiť deň nástupu do práce.

Listom zo dňa 20.09.2010 Sociálna poisťovňa vyzvala odporcu na predloženie potvrdení o príjme navrhovateľky za obdobie od 01.01.2009 do 31.12.2009 ako aj dokladu o začiatku PN navrhovateľky.

Odporca nikdy nevystavoval ani nedával navrhovateľke výplatné pásky, s výnimkou mesiacov júl a august 2010.

Dňa 12.10.2010 bola na Okresnom súde Bratislava II podaná predmetná žaloba. Dňa 18.03.2011 podala navrhovateľka žiadosť o vytýčenie pojednávania. Na deň 07.12.2011 bol vytýčený termín pojednávania.

Dňa 07.12.2011 sa za odporcu na pojednávanie nik nedostavil a pojednávanie bolo odročené na 17.02.2012.

Dňa 17.02.2012 prebehlo vo veci pojednávanie, pričom termín ďalšieho pojednávania nebol vytýčený ale pojednávanie bolo odročené na neurčito.

Dňa 24.08.2012 vyzval súd navrhovateľku na oznámenie adresy svedka.

Dňa 22.08.2012 bola konajúcemu súdu doručená žiadosť navrhovateľky o vytýčenie termínu pojednávania a zmena petitu.

Na deň 12.11.2012 bolo vytýčené pojednávanie.

Na deň 04.02.2013 bolo vytýčené pojednávanie, ktoré bolo odročené na 17.12.2012, ktorý termín bol zrušený.

Ďalšie pojednávanie prebehlo dňa 13.02.2013 a následne bola vec odročená na neurčito.

Dňa 18.03.2013 konajúci súd uznesením konanie prerušil.

Dňa 15.05.2013 podala navrhovateľka odvolanie proti prerušeniu konania.

Dňa 03.07.2013 bol spis predložený Krajskému súdu v Bratislave ako súdu odvolaciemu.

Dňa 29.10.2013 odvolací súd zrušil napadnuté uznesenie prvostupňového súdu o prerušení konania.

Dňa 16.12.2013 vyzval konajúci súd navrhovateľku na doloženie ďalšieho vyhotovenia dokladov do spisu.

Dňa 23.12.2013 navrhovateľka cestou právneho zástupcu doručila súdu vyhotovenie žiadaných dokladov a dňa 19.05.2014 ďalšie vyhotovenie tých istých dokladov.

Na deň 17.04.2014 bol vytýčený termín pojednávania, ktorý ospravedlnil právny zástupca navrhovateľky z dôvodu kolízie.

Nový termín pojednávania bol vytýčený na 01.07.2014, ktorý bolo zrušený a následne bol vytýčený ďalší termín pojednávania na 04.07.2014, ktorý bol opätovne zrušený.

Termín pojednávania doposiaľ nie je vytýčený, pričom konajúci súd naposledy pojednával dňa 13.02.2013. (...)

Zo skutočností uvedených sťažovateľkou v predmetnom konaní vyplýva, že Okresný súd Bratislava II porušil právo sťažovateľky garantované v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky - právo, aby sa jej vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov.

Zbytočné prieťahy v konaní navrhovateľka vidí najmä v tom, že Okresný súd Bratislava II vo veci riadne nekonal a priebežne a včas nevytyčoval termíny pojednávania, už vytýčené termíny pojednávania bezdôvodne rušil, zjavne bezdôvodne prerušil konanie, vo veci nebolo pojednávané od februára 2013 čo je 18 mesiacov.

Navrhovateľka, čiastočne invalidná osoba, vníma nečinnosť súdu ako veľkú krivdu znemožňujúcu a oddaľujúcu spravodlivé rozhodnutie vo veci.

Navrhovateľka sa domnieva, že hore uvedeným postupom súdu došlo v jej veci, ktorá nie je vecou náročnou na právne posúdenie ani na zistenie skutkového stavu, k negovaniu a odopieraniu spravodlivosti nakoľko aj spravodlivé rozhodnutie vo veci vydané však v neprimeranom časovom horizonte stráca svoju funkciu.

Z tohto dôvodu si v konaní pred ústavným súdom navrhovateľka uplatňuje primerané finančné zadosťučinenie vo výške 5000,- €.

Z vyššie uvedených dôvodov navrhovateľka navrhuje, aby Ústavný súd vydal tento nález:

1. Nekonaním Okresného súdu Bratislava II v právnej veci č. k. 11C/190/2010 právo sťažovateľky na prejednanie veci bez zbytočných prieťahov porušené bolo.

2. Ústavný súd prikazuje Okresnému súdu Bratislava II aby vo veci konal.

3. Ústavný súd priznáva sťažovateľke primerané finančné zadosťučinenie vo výške 5 000,- € ktoré je povinný vyplatiť Okresný súd Bratislava II.

4. Okresný súd v Bratislava II je povinný uhradiť sťažovateľke náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred Ústavným súdom SR, vo výške 426,12 € (á 134,- € x 3 za

tri úkony právnej služby - príprava a prevzatie právneho zastúpenia, nahliadnutie do súdneho spisu 11C/190/2010 a písomné podanie na súd + režijný paušál vo výške 8,04 €).»

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 190/2010.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity svojej právomoci podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde v danej veci skúmal, či sú splnené podmienky na konanie pred ním. V nadväznosti na to ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou vyžaduje, aby v prípadoch sťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v ktorých je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov v konaní pred všeobecným súdom, sťažovateľ preukázal aj využitie právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého má sťažovateľ právo podľa § 17 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov v spojení s § 6 zákona č. 335/1991 Zb. o súdoch a sudcoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch a sudcoch“), t. j. podanie sťažnosti na prietahy v konaní predsedovi prvostupňového súdu.

Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 34/98, I. ÚS 16/99, I. ÚS 21/99), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov. Preto ústavný súd o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48

ods. 2 ústavy, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky podľa zákona o štátnej správe súdov v spojení so zákonom o súdoch a sudcoch, alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prietahy v konaní podľa § 17 ods. 1 zákona o štátnej správe súdov v spojení s § 6 zákona o súdoch a sudcoch zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietahov (napr. IV. ÚS 153/03). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietahov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 citovaného zákona].

Keďže zo sťažnosti doručenej ústavnému súdu vyplýva, že sťažovateľka, ktorá je kvalifikovane právne zastúpená, sťažnosť na prietahy v konaní nepodala a ani netvrdí, že ju nepodala z dôvodov hodných osobitného zreteľa, a existenciu takýchto dôvodov nemožno vyvodiť ani z obsahu jej sťažnosti (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde), ústavný súd, opierajúc sa o svoju stabilnú judikatúru (napr. IV. ÚS 44/03, II. ÚS 7/04, II. ÚS 107/04), dospel k záveru, že vzhľadom na okolnosti prípadu niet dôvodu predpokladať, že by využitie sťažnosti podľa § 17 a nasl. zákona o štátnej správe súdov (s účinnosťou od 1. apríla 2005 podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov) neumožnilo účinnú ochranu základného práva sťažovateľky priznaného jej podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a preto podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde bolo potrebné jej sťažnosť odmietnuť z dôvodu neprípustnosti.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Ústavný súd nad rámec uvádza, že pokiaľ by v budúcnosti v postupe všeobecného súdu dochádzalo k priet'ahom v konaní, s'ťažovateľke nič nebráni v tom, aby opätovne podala kvalifikovanú s'ťažnosť pre porušenie základných práv a slobôd podľa čl. 127 ústavy.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. septembra 2014